

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 343

Červenec-srpen 1984

Týden porobených národů v Bílém domě

V pondělí, 16. července 1984 podepsal prezident Reagan "Captive Nations Proclamation" za účasti zástupců organizací a skupin, které mají vztah k národům Střední a Východní Evropy a zástupcům kubánských a asijských organizací. První proklamace k Týdnu porobených národů byla podepsána před 25 léty, v roce 1959 prezidentem Dwightem D. Eisenhowerem.

Ve svém projevu prezident Reagan poukázal na oběti všech těch, kteří odporují šíření tyranie a komunistické ideologie. Zmínil se také o údělu nikaragujského lidu a poznamenal, že věci míru neslouží přítomnost více jak 100.000 sovětských vojáků v Afghanistanu. Dodal, že jedině odchod sovětských vojsk z této země vrátí Afghanistan afghánskému lidu. Dále prezident Reagan vyzval Sovětský svaz, aby informoval svět o osudu Andreje Sacharova a jeho ženy, Jeleny Bonnerové.

V další části projevu prezident Reagan řekl doslovně toto: "... Look at the lesson of history. Many nations today have been conquered by force - not by moral force, not by persuasion, and certainly not by the tides of history. No, they were seized by forces of violence. By tanks and guns in Poland, Hungary and Czechoslovakia; by bombs, chemical poisons, and forces of starvation in Afghanistan, Vietnam and Kampuchea. And everywhere, by the forces of persecution against innocent people... They were taken captive by force and they remain captives by force... To all those trapped in tyranny, wherever they may be, let us speak with one voice: not as Republicans or Democrats, but as Americans - saying, you are not alone; your dreams are not in vain. Hold on to your dreams because the tide of the future is a freedom tide and totalitarianism cannot hold it back..."

Dále prezident Reagan řekl: "... You are men and women of courage, who have devoted a lifetime to struggle for God's greatest gift - for freedom. And for that I can only say I am honored to be here with you today and I will be proud to stand by you always... You understand that the struggle for freedom is the preeminent struggle of our time. One of the great tragedies of our age is that ugly, sinister walls continue to deny for the millions trapped behind them the most basic yearnings of the human spirit. And let us make it plain that we must and will condemn all tyrants who deny their citizens human rights, whether they be dictators of the left or the right... To those, who believe our policy must always be willful ignorance of ugly truths, must be silent in the face of persecution, and appeasement or surrender to aggression, - I say no, that price is far too steep and we dare not and will never pay it..."

Slavnostnímu podpisu Proklamace byli přítomni také Viceprezident George Bush, bývalý vedoucí americké delegace na CSCE konferenci v Madridu, velvyslanec Max M. Kampelman, ředitel Hlasu Ameriky Kenneth Tomlinson a poslanci Philip M.

Crane, Christopher Smith a John Edward Porter, jakož i zástupci State Departmentu.

Před podpisem Proklamace a projevem presidenta Reagana k přítomným promluví Dr. Constantine Menges, poradce presidenta Reagana pro otázky Latinské Ameriky, National Security Council a velvyslanec Max M. Kampelman, který podal přehled o stavu lidských práv ve světě.

Československou národní radu americkou zastupovali A. Faltusová a James Krákora z Chicaga. —afa—

Deváté výročí podepsání Helsinské dohody

U příležitosti devátého výročí podepsání Helsinské dohody dne 1. srpna 1975, bylo v americkém kongresu členy Commission on Security and Cooperation in Europe (Helsinki Commission) vzpomenu to těch, kteří v zemích sovětského bloku pracují a trpí jako důsledek své činnosti na poli lidských práv.

"Commissioner" poslanec Sidney R. Yates z Illinois připomněl úděl zastánců lidských práv v Československu, kteří jsou zapojeni v občanské iniciativě Charta 77 a ve VONSU. Ve svém prohlášení poslanec Yates zdůraznil, že v Československu byly naděje na volnější a svobodnější život rozdraceny invasí vojsk Varšavského paktu v roce 1968.

Připomíná zrod Charty 77 1. ledna 1977, kdy toto manifesto za lidská práva podepsalo tisíc československých občanů. Přes pronásledování, žalářování, persekuci a vyhrožování, počet signatářů Charty se zvýšil na 1200. Poslanec Yates se také zmínil o osudu některých mluvčích Charty 77 a signatářích tohoto dokumentu, kteří trpěli několik let ve vězení, jako Václav Havel, Václav Benda, Jaroslav Šabata, Petr Uhl, Ladislav Lis, který byl nedávno znovu uvězněn a Rudolf Battěk, který je dosud ve vězení, kde je nucen žít a pracovat za hrozných podmínek, ve společnosti kriminálních živlů.

Poslanec Yates dále konstatuje, že je v Československu t.č. vězněno 10 signatářů Charty 77 a dalších 50 československých občanů, kteří byli uvězněni pro svoji činnost na poli lidských práv nebo pro své náboženské přesvědčení.

Závěrem poslanec Yates zdůrazňuje, že Závěrečný Act z Helsink, který v roce 1975 podepsali zástupci 35 států, včetně Spojených států a Kanady, umožňuje o porušování lidských práv ve státech sovětského bloku jednat na mezinárodním fóru a ukázat tak celému světu, jak vlády těchto států soustavně porušují lidská práva svých občanů a jak hrubě porušují smlouvy, konvence, pakty a ujednání, která se svým podpisem zavázaly dodržovat. —afa—

Náboženský útlak ve střední a východní Evropě — v zahraničním výboru senátu

V úterý, 12. června t.r. vypovídali v zahraničním výboru senátu jednotlivci a zástupci různých organizací či skupin o

VESTNIK

July-August 1984

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Červenec-srpen 1984

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

náboženském útlaku ve střední a východní Evropě, a to zejména v Sovětském svazu, v Rumunsku, v Polsku, v Maďarsku a v Československu.

Na žádost předsedy zahraničního výboru senátu, senátora Charlese Percyho, podala také Československá národní rada americká písemnou výpověď, kterou vypracovala A. Faltusová. Písemné podání shrnulo historii církví v Československu od puče v r. 1948, šikanování, pronásledování a věznění kněží, lajků i věřících až do dnešní doby. Výpověď také cituje řadu konkrétních příkladů pronásledování a přináší tří-stránkový seznam vězněných, zadržovaných a pronásledovaných kněží a lajků za posledních pět let. Výpovědi budou vydány tiskem zahraničním výborem senátu. —afa—

Helsinská komise a t.zv. "Mírová hnutí" ve státech sovětského bloku

V květnu uspořádala Helsinská komise ve Washingtoně (Commission on Security and Cooperation in Europe) "hearings" o t.zv. "Mírových hnutích" v zemích sovětského bloku. Vypovídali zejména bývalí občané Sovětského svazu, dále zástupce Amnesty International, atd. Za Československou národní radu americkou připravila a přeložila různé dokumenty Charty 77 A. Faltusová, jako ku příkladu dokument Charty 13/1982, 20/1983, 38/1983, 9/1984 a dopis Václava Havla, který zaslal dr. Vilému Prečanovi na symposium, které se konalo ve Frankenu, v Německu; v těchto dokumentech mluvčí Charty 77 vysvětlují a rozebírají stanovisko Charty 77 k Mírovým hnutím. Výpovědi a předložené dokumenty budou vydány tiskem. —afa—

Konference západních mírových hnutí v Itálii

V Perugii v Itálii se konala třetí výroční konference západních mírových hnutí, která propaguje jaderné odzbrojení a obnovení dialogu mezi Východem a Západem. Této konference se po prvé zúčastnili — na Západě — zástupci oficiálních mírových hnutí z Východní Evropy (t.j. podporované a propagované komunistickými režimy). Do Perugie bylo také pozváno asi šedesát zástupců disidentských hnutí, ať již mírových či těch, které pracují na poli lidských práv, jako ku příkladu zástupci Charty 77. Komunistické režimy jim však cestu na Západ nepovolily. Charta 77 poslala konferenci otevřený dopis (dokument Charty č. 13/84), v němž — mimo jiné — zdůrazňuje, že nastal čas učinit v Evropě krok k překonání neblahého dědictví druhé světové války a vtisknout Helsinským dohodám "jejich původní a pravý, v jistém smyslu pak i nový a hlubší smysl..." Dále Charta 77 v dokumentu píše: "...Dnešní neblahý stav by nebyl možný, kdyby lid Evropy nebyl rozdělen 'vnitřně' — ideově a politicky. Toto vnitřní rozdělení je předpokladem 'vnějšího' rozdělení Evropy — jejího rozdělení geopolitického — a nikoliv naopak..."

Delegáti některých západních zemí kritizovali na konferenci vlády východoevropských komunistických států, že omezují neoficiální mírová hnutí a že špatně nakládají s disidenty. Člen italské komunistické strany, Pietro Ingrao, který měl závěrečný projev, mimo jiné řekl, že lid východní Evropy by měl mít více svobody, větší ohled místních úřadů, lepší přístup k informacím, právo na vyjadřování svého názoru a možnost názorové výměny. —afa—

Výroční zasedání Mezinárodní organizace práce v Ženevě

Letošní výroční konference ILO se do určité míry vyznačovala klidnějším jednáním, protože zástupci západních států a často i zástupci států třetího světa úspěšně blokovali zákulisní manévry zástupců států sovětského bloku.

Delegáti sovětského bloku byli ovšem vždy pohotově kritizovat určité nedostatky v západních státech i ve státech rozvojových, avšak diskriminaci v zaměstnání ve svých státech přiznat nechtěli.

Pokud se týká Československa — Mezinárodní organizace práce má již několik let na pořadu jednání stížnost na Československo, že porušuje mezinárodní konvenci číslo 111, která zakazuje diskriminaci v zaměstnání. Tato stížnost se týkala zejména hromadného propouštění ze zaměstnání osob, které podepsaly Chartu 77, anebo vyjádřily své názory, které se neslučovaly s postojem režimu. V roce 1982 československý delegát částečně připustil, že k určité diskriminaci v zaměstnání v Československu docházelo. Vláda však ujistila Mezinárodní organizaci práce, že bude od této praxe upuštěno. Nyní se však jedná o interpretaci Nejvyššího soudu v ČSSR, publikované v r. 1978, podle níž je možno diskriminaci provádět jiným způsobem. Když se mělo o této otázce jednat, československý delegát odmítl na otázky odpovídat a celá delegace opustila po dobu jednání o Československu místnost. Předseda americké delegace k tomu poznamenal, že zde šlo o klasický případ dvojího měřítka.

Československá národní rada americká předala příslušným úřadům před odletem americké delegace do Ženevy překlad dokumentu Charty 77 číslo 10/84, který pojednává o diskriminaci v zaměstnání v Československu; dále rozebírá porušování mezinárodní konvence číslo 111, jakož i interpretaci Nejvyššího soudu, která byla publikovaná ve Sbírce soudních rozhodnutí dne 9. října 1978; podle této interpretace je přípustné, aby pro výkon určitých funkcí nebo druhu práce, byly brány v úvahu nejen odborné znalosti žadatele, ale také jeho "občanská angažovanost", čili t.zv. "morálně politické kvality", a pod. —afa—

PROSÍME OZNAMTE VČAS ZMĚNU ADRESY

Pod ledem

Časopis "The New Republic" uveřejnil v dubnu letošního roku článek žurnalisty Marka Brandenburga, který navštívil Československo. V článku, nadepsaném "Under The Ice" (Czechoslovakia's stirrings of reform), popisuje dojmy, které získal z rozhovorů s některými vedoucími Chartisty a s pražskými občany.

Úvodem ve svém článku Brandenburg konstatuje, že čs. občané nezapomínají Jana Palacha a letos v lednu, u příležitosti 15. výročí jeho smrti, se na hrobě Marie Jedličkové na Olšanech, kde byl Jan Palach původně pohřben, objevily svíčky, květiny a věnce s nápisem "Nezapomínáme", — tak, jako se tam objevovaly každé výročí od ledna 1969.

Brandenburg dále píše, že Charta 77 se snaží zachránit historii Československa a jeho kulturu v samizdatové literatuře, která se rozrostla v nevidané míře. Soudí, že v produkci samizdatové literatury musí být zapojeno několik tisíc československých občanů, kteří po večerech sedí u svých psacích strojů a rozmnožují po deseti kopiích manuskripty pro distribuci. Jeden z vedoucích Chartistů citoval profesora Jana Patočku, který při založení Charty řekl: "Toto není bitva, to je válka" a Charta slouží jako "první linie".

Zmíněný žurnalista dále poznamenává, že v soukromých bytech čs. občanů, které měl možnost navštívit, viděl busty T. G. Masaryka, kterými si tyto občané připomínají historii první Československé Republiky, na kterou jsou velmi hrdí.

Velký odpor Brandenburg zaznamenal proti rozmístění sovětských nukleárních zbraní v Československu. Tento odpor se projevuje různými podpisovými akcemi, které vznikají spontánně v různých městech a oblastech Československa, přes zvýšenou ostražitost policie, zejména ve školách a v továrnách. Na zdi jedné továrny v Praze se také nedávno objevil nápis: "Závidíme lidu Grenady". —afa—

K americkému svátku 4. července 1984 učinil americký velvyslanec William H. Luers tento projev k československému lidu

"Twohundredeight years ago today, the thirteen British colonies in America declared their independence and boldly announced to the world that all men were endowed with the right of life, liberty and the pursuit of happiness.

"For over two centuries, the freedom proclaimed by the Declaration of Independence, has formed the basis of American political life and values. Today, on this fourth of July, the National Day of the United States, Americans continue to believe as strongly as ever that without freedom their nation cannot flourish. All Americans, no matter what their race, religion, or national origin, share George Washington's conviction, "...the experiment entrusted to the hands of the American people..." is "...the preservation of the sacred fire of liberty..."

"The sacred fire of liberty cannot be preserved without the active participation of citizens in the process of government. The American constitution ensures citizens of their right to determine their own fate and to choose their own representatives. In the words of President Lincoln, the American government is "of the people, by the people, for the people". A government of the people, by the people, for the people, always prospers under conditions of economic development and world peace. In both of the areas, progress has been achieved during the past year. The United States has been undergoing an economic recovery, marked by low inflation and increased employment, and

although we continue to live in a troubled world, renewed American strength - combined with America's firm belief in non-aggression - has made our planet a more peaceful place to live. In the words of President Reagan, "for 35 more years, the defense policy of the United States and her NATO Allies, has been based on the simple premiss: we do not start wars. We maintain our conventional and strategic strength to deter aggression by convincing any potential aggressor, that war could bring no benefit, only disaster". - Today, on the 208 anniversary of the independence of the United States of America, I send heartfelt greetings to the people of Czechoslovakia from the people and government of the United States. It is my hope that the many ties that have existed between our two nations and our peoples for so long, will continue and strengthen." —afa—

Olympijské hry

Končí slavnostně v Los Angeles za potlesku tisíců a tisíců nadšených diváků a miliónů lidí po celém světě, kteří mohli posoudit výkony na televizi. Víc než počet medailí nás těší všeobecná srdečná nálada účinkujících a diváků. Přeje se zasloužené vítězství každému, bez rozdílu národnosti a pleti. Je nám dobře v Los Angeles bez Sovětů, i když litujeme, že československým atletům nebylo souzeno se zúčastnit a poznat náš svět.

V Praze se píše o mizerných poměrech v Los Angeles, vše je jenom kšeftování, účinkující jsou jako ve "vězení". V dubnu psaly sovětské noviny, že nemohou vyslat svoje mladé lidi do města zločinů, kde jejich životy by byly ohroženy. Když vše probíhá hladce, komunistický tisk se rozepisuje o "vězení", kde jsou nuceni žít bez styku se světem.

Nás zajímá jiná novinářská zpráva z Berwyn Life, nadepsaná "Sokol members play role in Olympic gold". Dovídáme se, že James Hartung na vítězném týmu proti Číně a Japonsku je členem Sokola v Omaze. Taktéž Bart Conner a Peter Vidmar, vítězové v gymnastice, dostali základ v sokolovně. Čtvrtý oslavenec Mitch Gaylord zdědil své nadšení od matky, která je aktivní členkou Sokola.

Uskutečnil se dávný sen náčelnice Milady Prchalové, která zaváděla rytmiku do sokolské gymnastiky.

Sokol Los Angeles Dancers vystoupili na zahajovací ceremonii. Norma Žabka z New Yorku, Jerry Roman a Henrietta Milan ze Sokola Fort Worth, Tex., soudcovali na vystoupení moderní rytmické gymnastiky. Ses. Emilie Welclová-Růžičková, bývalá tajemnice Československé národní rady v Chicagu a ředitelka úřadovny, dnes členka v Sokole v Miami, byla vyzvána, aby působila po dobu olympijských her v technologickém oddělení organizačního výboru. Známe dobře její organizační schopnosti a zkušenosti z práce pro Sokol i pro Radu. Psala nám do Chicaga, že nastoupila v Los Angeles 17. července a zúčastnila se příprav. Líčila život a nadšení, které panuje a jak vítá příležitost poznat to ze zákulisí. Vzpomíná na sokolské slety v Praze a lituje, že je teď tak velká propast mezi námi.

Ze zákulisí olympiády

Odbočka Los Angeles se připravovala též na olympiádu akcí "Javorský". Jak o tom byla zmínka ve Věstníku a několik článků v American Bulletinu, odbočka si vzala za úkol upozorňovat svobodný svět na osud Jaroslava Javorského, syna světoznámého tenisty Jiřího Javorského, který byl odsouzen v Československu r. 1977 na 13 let za špionáž. Ve skutečnosti byl dopaden v Bulharsku se svou snoubenkou při pokusu dostat se na Západ. O Javorského se zajímá Amnesty International a byl

jejich "prisoner of conscience" minulého roku. Odbočka dala tisknout tisíce letáků, které byly rozdávány na olympiádě se žádostí k veřejnosti k účasti v tzv. dopisní akci. Žádá se Husák a ministr vnitra o propuštění nevinného Javorského.

Odbočka se též stala členem výboru "Ban the Soviet Coalition", který připravoval manifestaci proti Sovětskému svazu na olympiádě. Neúčast Sovětů poněkud změnila předpoklady a činnost tohoto výboru.

Na vysvětlenou dr. Jiří Breber, člen výkon. výboru ČSNRA a předseda odbočky Los Angeles poskytl interview p. Petru Paškovi pro švýcarské noviny.

A. P. Pašek je zakládajícím členem nakladatelství Konfrontace v Curychu a autorem několika knih z oboru literatury-faktu. Na své cestě do jižní Kalifornie se sešel v Los Angeles s dr. Ing. Jiřím Breberem, členem výboru kontraverzní koalice "Zakážete účast Sovětům!" (Ban the Soviets Coalition). Tato organizace a její akce před olympijskými hrami jsou uváděny sovětským a levicovým tiskem jako hlavní důvod bojkotu olympiády v Los Angeles Sovětským svazem a jeho satelity.

A.P.P.: "Kdy a proč vznikla koalice Ban the Soviets?"

J.B.: "Koalice vznikla po sestřelení korejského civilního letadla KAL 007 sovětským letectvem. V letadle zahynulo 269 nevinných lidí. Koalice žádala zákaz účasti Sovětského svazu na olympiádě jako jednu z několika symbolických odvetných akcí za tento brutální akt.

A.P.P.: "Kdo tvoří tuto organizaci?"

J.B.: "U zrodu stály zejména exilové organizace baltských zemí: Litvy, Lotyšska a Estonska, které byly okupovány SSSR v roce 1939. Tyto organizace jsou sdruženy v "Baltic American Freedom League". Dále to byly vyloženě americké organizace jako Friends of Freedom, Californians for Strong America a náboženská organizace C.A.R.P. Postupně se přidávaly etnické a exilové organizace prakticky z celé východní Evropy. Velmi aktivní byly organizace Afghánistánu a ze Střední Ameriky, zejména Nicaraguji a Kubánci. V květnu měla koalice 165 národních etnických, vzdělávacích, náboženských, politických a veteránských organizací.

A.P.P.: "Kdo je David W. Balsiger, který byl nejčastěji mluvčím koalice?"

J.B.: "D. Balsiger je výkonný ředitel Ban the Soviet Coalition. To dělá však jen ve svém volném čase. D. Balsiger je 35 roků starý vedoucí reklamní firmy. Je to nenápadný muž pronikavé inteligence, pevných zásad a neobyčejných znalostí. Upozornil na sebe již před léty jako autor dvou knih, "In Search of Noah's Ark" a "The Lincoln Conspiracy". Obě knihy se staly best sellery a byly zfilmovány.

A.P.P.: "Balsiger, kterého Sověti nazvali "skutečným teroristou", byl však zapleten do nějakých finančních machinací."

J.B.: "Nezodpovědný a levicový tisk se snaží očernit Balsigera, kde může. Balsiger investoval před léty svoje honoráře do riskantních podniků (výstavba nových domů), které v nedávné hospodářské krizi skončily bankrotem. Nevím, co tento obchodní neúspěch Balsigera má co dělat s jeho politickou činností, která ho stojí mnoho osobních obětí. Zřejmě lidé, kteří jsou sami ochotni se aktivizovat jenom za peníze, nemohou pochopit, že někdo obětuje čas a vlastní prostředky za ideály svobody a demokracie."

A.P.P.: "Olympijské hry by měly být festivalem jen sportovců a upevňovat přátelství mezi národy. Vaše činnost zpolitizovala olympijské hry. Nemyslíte?"

J.B.: "Olympijské hry vždy zpolitizované byly. Správně jste řekl, že by 'měly být festivalem jen sportovců', ale nejsou.

Několik příkladů: Jižní Afrika byla vyloučena z Mezinárodního olympijského výboru pro apartheid. Přitom má mnoho vynikajících černých i bílých sportovců-amatérů, kteří by rádi přijeli. Taiwan nesměl nastoupit v Montrealu pod svým oficiálním jménem a svou vlajkou. Sovětský svaz na olympiádu může přesto, že se dopouští denně genocidy proti afghánskému lidu. Sandinisté v Nicaraguji téměř vyhubili indiánský kmen Miskito a přesto nejsou z olympiády vyloučeni. Vidíte ten 'dvojitý metr' Mezinárodního olympijského výboru? Organizátoři olympiády v L.A. zakázali účast exilovým krojovaným skupinám z Litvy, Lotyšska, Estonska a Ukrajiny na slavnostní zahájení. Prý to nejsou národy, národem je Sovětský svaz (sic)."

A.P.P.: "Co bylo hlavním cílem koalice? Zabránit SSSR účast na olympiádě, anebo pomoc sportovcům z komunistických zemí zůstat v USA? Připadají mi tyto dva cíle kontradikční."

J.B.: "Původním cílem bylo dosáhnout zákazu účasti SSSR na olympiádě. Hlavní důvody byly: Sestřelení korejského civilního letadla, eskalace genocidy v Afghánistánu, nelidské zacházení s politickými disidenty a pochybný amatérský status většiny sovětských sportovců. Olympijský výbor a vláda USA naši žádost ignorovala. Ba naopak, vycházela vstříc sovětským, přímou drzým, požadavkům. Když se zdál být původní cíl neuskutečnitelný, bylo rozhodnuto připravit vše potřebné pro pomoc případným defektorům."

A.P.P.: "Co nazýváte drzými požadavky Sovětů, kterým vláda USA vyhověla?"

J.B.: "Po sestřelení korejského letadla vyhlásil prezident Reagan zákaz přistávání sovětské společnosti AEROFLOT na území USA. Sověti žádali 25 letů na olympiádu a zakotvení velké sovětské lodi v přístavu, která měla sloužit jako "hotel" pro sovětské sportovce a účastníky olympiády. Sovětské disidenti svědčili, že tato loď je vybavena špionážním zařízením a že členové posádky a mnoho 'návštěvníků' jsou vyškoleni ke špionážním službám. Vláda USA, navzdory svému původnímu vyhlášení, Sovětům vše povolila."

A.P.P.: "A co ty chystané teroristické akce, únosy, drogy a pod., o kterém píše sovětský tisk?"

J.B.: "Nic takového se nepřipravovalo. Byl jsem na schůzích a poradách výboru a nikdy nikdo nic takového ani nevyslovil. to jsou jen pomluvy a výmysly."

A.P.P.: "Chystali jste však letáky, nápisy a 'bezpečné domy'!"

J.B.: "To však není žádný terorismus. Letáky a nápisy měly upozornit potenciální defektory na telefonní čísla, kde by se dovolali pomoci v mateřském jazyce. 'Bezpečné domy' byly domovy členů koalice, kde by se potenciálním defektorům dostalo pohoštění, rad, advokátů a kde by byli z dosahu KGB, které se neštítí únosů i v cizích státech. Zejména, když by zde měli základnu na lodi. Máme i špatné zkušenosti s americkými naivními úředníky. Vzpomínáte si na případ námořníka Kudirky, který byl násilím vrácen sovětským orgánům?"

A.P.P.: "Tyto přípravy však měly snad probíhat tajně, aby sportovci a potenciální defektoři mohli opravdu přijet?"

J.B.: "Když je do akce volně zapojeno 165 dobrovolných organizací s tisíci členy a když jste po měsíce středem zájmu tisku, nic se nedá utajit. Nedomnívám se, že akce naší koalice byly hlavním důvodem bojkotu olympiády, i když to Sověti a jejich poddaní tvrdí. Nedomnívám se ani, že by mnoho sovětských sportovců zde zůstalo. Jsou to profesionálové, většinou důstojníci armády a policie, nebo studenti sportovních institutů, kteří doma žijí v poměrném přepychu. Jezdí často za hranice a tak mají mnoho možností defektovat. Mně osobně šlo

o to, aby Sověti nepřijeli s celou armádou špiónů a propagandistů. A tohoto cíle bylo dosaženo.”

A.P.P.: “Co je tedy podle vás hlavním důvodem sovětského bojkotu olympiády v Los Angeles?”

J.B.: “Politické poškození prezidenta Reagana a Republikánské strany před volbami. Chtějí udělat z Reagana studenovělečníka, který není schopen jednat se SSSR. Najde se dost naivních lidí na Západě, kteří budou obviňovat Reagana ze studené války a nikoliv sovětské zločiny v Afghanistánu, bezohledné zavraždění dětí a žen v korejském letadle a podporu teroristům po celém světě. Dalším důvodem je odvěta za americký bojkot olympiády v Moskvě. Pak teprve snad přijdeme na řadu my a ostuda s možnými defektory, ti by byli spíše z řad doprovodného personálu než sportovců. Přece jen by mnoho sovětských lidí vidělo na vlastní oči věci jinak, než jak jim je předkládá sovětská propaganda.”

A.P.P.: “Děkuji za rozhovor.”

ZPRÁVY ODBOČEK A OBLASTÍ

Odbočka Washington, D.C.

Májáles 1984

Tradiční washingtonský Májáles měl šťastný den. Sluníčko svítilo, takže hosté, kteří měli před večerí koktejl na verandě hotelu Shoreham mohli obdivovat přírodu i překrásné fotografické záběry z Československa, o jejichž výstavku se postarala paní R. Matlock. Bylo to milé setkat se se starými známými a “přespolními”, hezká řádka jich byla z New Yorku. Po uvítání přítomných místopředsedou washingtonské odbočky NR a vzpomínce na toho, který po sedm let odbočku vedl a staral se o dobrý průběh Májálesu — dr. Vladimír Fleischer — jsme zasedli k velmi dobré večeri. Organizace “klapala”, předsedkyně Májálesu paní Adro Vymětalíková měla všechno pod kontrolou. Nezapomněla ani na “door prizes”. Kdo chtěl, mohl se vytančit do sytosti. Každý si přišel na “své”. Však se také ze všech stran ozývaly chvály nad zdařilým večerem, ať již od našich lidí, tak i amerických hostů. Pánové Z. Rakušan a Č. Ješina se postarali o velmi vkusný, tištěný umělecký program. Naše dámy — členky Májálesového výboru — mohly být více než spokojeny. Nálada byla výborná a výtěžek, díky neúnavné snaze a práci předsedkyně přesáhl veškeré očekávání. Je radostné, že dovedeme uspořádat takovou slavnostní elegantní událost a věříme, že napříště mezi nás přijdou i ti, kteří letos vynechali.

Paní Adro Vymětalíková a vy všichni, kteří jste pomáhali — gratulujeme a upřímný dík!

(Zpravodaj, Wash, D.C., červen 1984)

Naše pýcha a radost

Americká Námořní akademie v Annapolisu je jednou z nejprestižnějších vysokých škol ve Spojených státech a je nesmírně obtížné se na ni dostat. Vyžaduje to nejlepší prospěch, dobrý charakter, silnou vůli a občanskou angažovanost. Kandidáty doporučují prezident a viceprezident Spojených států, nebo senátoři či poslanci státu, ve kterém má kandidát stálé bydliště. Poslanci a senátoři, ku příkladu, mají pro tento účel zřízené zvláštní komise, jejichž členové mají s uchazeči dlouhé rozhovory o různých problémech a záležitostech, aby zjistili hloubku jejich znalosti a inteligence. Doporučeno ke studiu v Annapolisu je jen nepatrný počet uchazečů.

Letos zaznamenala Akademie rekordní počet žádostí. Ze 14,698 žadatelů, bylo přijato jen 1,362 studentů, tedy jen něco

přes devět procent. Z tohoto celkového počtu žádostí bylo 1,768 žádostí podáno studentkami. Přijato bylo jen 112 mladých žen, tudíž něco přes šest procent.

Tím větší radost má naše krajanská obec z toho, že na této Akademii již od 6. července t.r. studuje první Američanka českého původu, *Marie Libuše Pecháčková* z Germantown v Marylandu, dcera Pavla Pecháčka a Libuše Pecháčkové a vnučka dr. Jaroslava Pecháčka. Majka — jak se jí říká — zaznamenala ještě jednu zvláštnost: byla pro studium na Akademii v Annapolisu doporučena oběma senátory z Marylandu, Charles McC. Mathiasem a Paul Sarbanesem.

Letos také Akademie vybrala studijně nejkvalitnější ročník v historii. Průměrný výsledek závěrečných středoškolských zkoušek nového ročníku — Scholastic Aptitude Test (SAT) — jsou u jednotlivých studentů 1243 body. O studium na této Akademii je v USA stále větší zájem, protože Akademie nevychovává pouze důstojníky vojenského námořnictva, ale především odborníky v nejrůznějších oborech působnosti. Majka Pecháčková si za svůj obor vybrala “aerospace engineering”. — “Midshipmeni”, jak se studentům Akademie říká, studují různé předměty, avšak všeobecný výcvik je stejně náročný pro všechny.

Majce byla udělena také dvě zvláštní vyznamenání: “*Presidential Academic Fitness Award*”, který se uděluje za vynikající akademický prospěch, podepsaný prezidentem Reaganem a “*R.O.T.C. Award of Merit*”, za vynikající výkon.

Majka Pecháčková má také vyhraněné názory, pokud se týká vlastenectví, služby vlasti a národu a o tom, co je správné a co nikoliv. V interview pro místní časopis, the County Express, učinila také tuto poznámku:

“...Domnívám se, že moji přátelé mají rádi tuto zemi, jsou si vědomi toho, že je to stát, ve kterém jsou velké možnosti! Oni se, ovšem, na vše dívají jen očima domorodce a berou všechno jako samozřejmou věc. Pro nás, kteří jsme přišli “z venku”, a kteří se na věci dívají očima rodiny, která byla vystavena persekuci, tato země představuje nebe. Máme zde lidská práva, svobodu a vše, čeho si člověk váží tehdy, když je mu to upíráno, když to nemá...”

Celá naše krajanská veřejnost může být na Majku hrda.

—afa—

Význam a potřeba Odbočky v San Franciscu

Odbočka ČSNRA San Francisco byla založena před 30 lety s velkou potíží. Bývalý starosta Sokola, i když nakloněn Národní radě nás přesvědčoval, že v tak malém krajanském prostředí není místo pro dvě národní organizace. — Přesvědčili jsme Sokol, že odbočka ČSNRA bude mít převážně národně politickou činnost a tím nebude konkurovat Sokolu. Odbočka se dohodla se Sokolem pořádat společné národní oslavy a vzpomínky. To se po dlouhou řadu let podařilo a společné podniky byly dobře navštíveny. Odbočka spolupracovala na programu oslav bez nároků na finanční výtěžek. Také celá řada zájezdů prominentních krajanských osobností měly velký úspěch.

V roce 1982 však nastala krize ve společné práci, protože v Sokole někteří členi prohlašovali, že “politika do Sokola nepatří!... Tím naše odbočka byla nucena pořádat občasně podniky a schůze v soukromé residenci členů odbočky. Pouť do Korbelových vinic v Guerneville, společná návštěva k pomníku T. G. Masaryka v Golden Gate parku se těšily velké pozornosti nejen členů odbočky, ale i krajanů. Předsednictvo odbočky občasně informuje své členstvo o místních událostech a reaguje na americké politické události a informuje politiky o československé situaci a komunistické rozpínivosti.

Za tu celou řadu let prošlo členstvím odbočky celá řada politických osobností, ale jejich úmrtím odbočka byla oslabena: Br. Ivan Herben, František Klátil, Josef Libor, Rudolf Bautz, Karel Hlásný. Nábor z krajaňského prostředí je stále obtížný do krajaňské organizace, protože mnozí krajaňe si chtějí uchovat dobrý "kádrový posudek" u komunistické vlády v Československu, aby dostali — jak se domnívají — snadněji návštěvní víza.

V poslední době jsme s úspěchem navázali styk s emigranty, které umístí organizace dr. Jana Papánka do okolí San Francisca a získali jsme je za členy.

Odbočka spolupracuje s Organizací "Porobených národů". Před 10. roky byla založena Pacifická oblast ČSNRA s tím vědomím, že to bude hlavně spojení písemné, protože vzdálenost odboček je 1500 mil. Oblast má dva předsedy, pro jižní a severní Kalifornii a tím br. Jiří Špánek za severní a br. Jiří Breber mohou lépe kontrolovat své odbočky a reprezentovat ČSNRA u amerických politiků.

Nestačí však, aby jednotlivé odbočky se ukázaly jen občasnou a hřmotnou činností, ale tou stálou činností ve prospěch naší národní práce.

Jaromír Zástěra nám odešel

Náš přítel Mirek zemřel náhle v neděli 17. června ve svém bytě, po návratu z "Hlasu Ameriky", Washington, D.C., kde působil velmi úspěšně ve vysílání do Československa. Jeho odchodu želí mnoho přátel po celém světě, které získal svým srdečným vztahem k lidem a svou láskou pro věci ušlechtilé. Ve Washingtonu se s ním rozloučili 22. června v obřadní síni pohřebního ústavu Gawlers Funeral Home. Jeho přátelé připravili důstojné, upřímné rozloučení, na kterém dr. Horna zastupoval ČSNRA.

V Chicagu, kde Mirek po léta působil po svém propuštění z vězení v Československu, kde byl spoluzakladatelem Klubu svobodné kultury, členem organizace politických vězňů a ČSNRA, se sešlo mnoho přátel dne 12. července na Velehradu. Rozloučení uspořádal Oblastní výbor Československé národní rady americké, br. Stanislav Brym, za účasti členských organizací. Na programu se zúčastnili Věra a Sávo Rokničovi, Jarmila Smrčková poskytla nahrávky, Karel Čapek se rozloučil za "Politické vězně", Karel Kříž za Klub svobodné kultury, Jiřina Podgorná zapěla Biblické písně za doprovodu na pianu pí. Černé. Závěrečný projev měl prof. František Svejkovský (který zde otiskujeme). Večer byl uzavřen modlitbou otce Víta.

VZPOMÍNKOVÝ VEČER NA †JAROMÍRA ZÁSTĚRU

Obvyklá forma referátu o vzpomínkovém večeru za zemřelého Mirka Zástěru, konaném v pátek večer 13. července v sále chicagského Velehradu — řečeno zkratkou — by asi zněla takto: důstojným způsobem bylo vzpomenuť života a obětavé práce náhle zesnulého Mirka Zástěry, po kterém v našich řadách zůstává nezaplňená mezera. Budeme se snažit ji společnou prací vyplnit.

Dovolte však, abychom se od této obvyklé formy dnes trochu odchýlili. Myslím, že téměř všichni, kteří jsme se na večer sešli, anebo, kteří jsme měli na jeho přípravě a provedení účast, chtěli jsme uctít Mirkovu památku — a to jistě důstojně — řečeno slovy obvyklé formy.

Ovšem, hned od prvního sejití na vzpomínkový večer — dokonce již hned od prvního okamžiku, když jsme se dověděli o nenadálém, tichém odchodu Mirka Zástěry na věčnost, měli jsme vědomý či nevědomý pocit něčeho, co se slovy těžko vyjadřuje. Cítili jsme smutek, prázdnotu, opuštěnost a duchovní osiření. Snažili jsme se tedy dát všichni nějak dohromady,

abychom se ujistili, že i když ten, který uměl tak štědrě rozdávat, ten, který tak často za nás předvídal, jednal, nás organizoval, již není mezi živými, že dále existuje něco, co nás vždy jeho vlivem spojovalo, že jsme si rozuměli, že nezůstáváme ani po jeho odchodu na věčnost sami, že se můžeme i nadále jeden o druhého opřít.

Potřebovali jsme se ale o tom nějak ujistit, a tak na naší schůzce se realizovala myšlenka "Vzpomínkového večera", která každému byla od začátku zřejmá, a hledal se jen způsob, jak ji uskutečnit. Přemýšleli jsme — aniž by to kdo byl vyslovil, snažili jsme se to udělat "Mirkovým způsobem". Nešlo o napodobení, šlo o snahu udělat věc dobře a zodpovědně jako to vždy dělal on. A ta upřímná snaha, která měla být díkem za vše, co jsme od Mirka tak samozřejmě přijímali — a zřídka v plné míře vraceli — dokázala, že Mirek byl s námi a že vzpomínka na jeho umění lidi spojovat nám pomáhala. Cítili jsme jeho přítomnost všude, a proto přípravy byly vedeny v jeho přátelském, týmovém duchu.

A byl potom s námi i v pátek večer 13. července v sále Velehradu — při poslechu reprodukováné smuteční hudby, ukázek z jeho chicagských programů, při přednesu básní, ve vzpomínkách jednotlivců, při zpěvu biblických písní i při zakončení pásma modlitbou. Nebyl však jen na jevišti, byl i mezi přítomnými v hledišti. Tentokrát totiž málokdo přišel z povinnosti, anebo někoho reprezentovat. Přišli jeho přátelé a známí, přišli jeho spolupracovníci, přišli političtí vězni, přišli však i méně známí, kteří se s ním setkali třeba jen krátce při jejich emigraci do Ameriky, když jim přijel naproti na letiště, nechal je u sebe přespat, anebo jim našel místo. Přišel každý, kdo cítil, že alespoň teď, i když je pozdě, je třeba Mirkovi nějak vyjádřit vděčnost za jeho lidské pochopení a pomoc každému z nás. Lidé přišli zároveň z touhy sejit se třeba již jen s Mirkovými vzpomínkami. Promluvit s někým, anebo slyšet mluvit o něm někoho, kdo mu byl nablízku. Být s ním ještě chvíli a nepřipustit si tragickou realitu nedělního odpoledne 17. června 1984.

V pátek 13. července večer v chicagském Velehradě Mirek mezi námi byl; bude-li i dále, záleží na nás.

Z pásma večera přetiskujeme vzpomínku ses. Vlasty Vrázové, kterou za její nepřítomnosti přečetla Věra Rokničová.

PŘÍSPĚVEK VLASTY VRÁZOVÉ

Nevím přesně, kdy jsem poprvé slyšela o Mirku Zástěrovi. Bylo to na State Departmentu koncem let padesátých, kdy jsem se dověděla, že v Československu je vězněn mladý muž jménem Jaromír Zástěra, odsouzený na 17 let těžkého žaláře. Na State Dept. je zajímalo, že měl americké občanství, ačkoli nikdy ve Spojených státech nebyl. — Jeho otec za svobodna pracoval v Americe a stal se americkým občanem. Na návštěvě Československa koncem let dvacátých se oženil a zůstal již ve vlasti, poněvadž jeho manželka nechtěla do Ameriky. Když se mu narodil syn Mirek r. 1930, přihlásil ho však na americkém velvyslanectví v Praze. Tím dával synu možnost rozhodnout své občanství až mu bude 21 let.

Ve svých 21 letech si Mirek už odpykával velký trest. Měl však tu odvahu hlásit se k svému americkému občanství a trvat na návštěvě amerického konsula jednou ročně ve vězení. Tím ovšem jenom vydráždil komunisty k větší tvrdosti.

Byl to právě tento americký reprezentant z vyslanectví, na kterého udělal Zástěra silný dojem svou statečností a neústupností. Referoval o případu na State Departmentu. Usoudili, že mladý muž — tak odvážný a cílevědomý — má být zachráněn. Dali nám, to jest Československé národní radě, vlastně Mirka do vínku.

Přednesla jsem to v zasedání Rady. Chtěli jsme pomoci, ale obávali jsme se, že někteří z nás by mu mohli u čs. vlády spíše ublížit, např. já jsem byla na černé listině a proto jsem se nikde v materiálech týkajících se Mirka nepodepisovala. Organizovali jsme různé osobní akce, do Prahy se psaly dopisy v odbočkách, sta dopisů šlo z různých měst. Někteří jednotlivci podnikli osobní akce, jako byla např. listina s tisíci podpisy. Působili jsme na senátory a kongresmeny (např. senátor Paul Douglas). Bylo toho hodně z různých stran. To jsme ještě nevěděli, že právník Petr Křehel jel v té věci dokonce do Prahy.

Trvalo do dlouho, velmi dlouho, snad dva roky, či déle. Jednoho dne r. 1962 telefonoval přítel ze State Dept.: "Finally it looks promising that Zástěra will be set free. But what are we to do with him if he is set free?" Odpověděla jsem bez uvažování: "Send him directly to Chicago. We'll take care of him."

...To ostatní už znáte: Byl najednou propuštěn a bez rozloučení s matkou jel v doprovodu Američanů do Německa a hned nato k nám.

Nikdo z nás si nedovede představit jaké změny, zvraty Mirek prodělal. Znal vlastně jen nacisty, pak komunisty; o svobodě jen snil a s ostatními vězni o demokracii filozofoval. A teď rázem byl ve svobodné Americe. Náš způsob života, nadmíra svobody, neukázněnost, naivnost politická, to ho jistě přivádělo v údiv, někdy v úžas.

Po ty dva roky co bydlel u mne pod jednou střešou, mívali jsme dlouhé debaty. Snažila jsem se vysvětlit mu Ameriku, jak smýšlíme, proč jsme jací jsme, atd. Mým cílem bylo přesvědčit ho o vnitřní síle Ameriky.

Teprve o mých narozeninách r. 1980, ve svém dopise z Washingtonu, mi popsal, jak mu tehdy bylo a jak mnoho se musel učit. Prozrazuje tam mnoho o sobě a proto z dopisu vybírám několik míst, nikoli pro jejich osobní ráz, ale proto, že dovolují poznat a ocenit Mirkovy duševní obzory, jeho vývoj i jeho šlechetnou duši:

...V době, kdy jsem byl 'zapomenutým Američanem' v komunistickém vězení, organizovala jste kampaň a lobby za mé propuštění; když to posléze vyšlo a já byl propuštěn a vyhoštěn do Spojených států, poskytla jste mi ve svém domě několikaletý bezplatný domov, a pomohla jste mi správně se orientovat v novém, až absurdně svobodném prostředí demokraticky smýšlející a lidsky citící společnosti, a tím jste mi pomohla zorientovat se také v sobě samém. Po ztrátě někdejšího domova, po zhroucení hierarchie hodnot, jež mi umožnily přežít čs. Gulag, ale jež ve svobodném světě nefungovaly, nastal ve mně chaos, který mohl skončit odcizením se americké společnosti, zpronevěrou tradičním českým ideálům a lidskou kapitulací. Věřím, že se nic z toho nestalo, a jsem přesvědčen, že hlavní zásluhu o to máte právě Vy.

...Měla jste však vliv i na mé smýšlení politické. Naučil jsem se od Vás, jak zůstat v překotně se měnícím politickém světě realistickým idealistou, jak si vážit drobné každodenní práce a dědictví krajanských institucí, jak čelit demagogii politických křiklounů a jak být 'doma' v americké demokracii.

Posílám a věnuji Vám esej, který jsem napsal o aktuálnosti Masarykovy sociologické práce, protože znám Vás vztah k TGM a protože Vám chci naznačit, že i v tom jsem Vám, jak doufám, názorově nablízku.

Srdečné díky za všechno!

Váš vděčný, Jaromír."

K výročí 21. srpna

Československá národní rada rozeslala tuto připomínku senátorům a poslancům, aby bylo ve Washingtonu vzpomenu to československé tragédie.

Dear Senator:

The most hurtful thing about injustice is that often it is gradually forgotten by the mere passage of time and accepted by everyone except its victim.

The victims of Soviet aggression know this feeling well. It is a deliberate policy of the Soviet Union to seize and hold - until the world has grown used to the conquest - outrage is then directed against the newest Soviet misdeed while the previous ones fade from memory.

It is important therefore not to allow this cynical strategy to succeed. It is doubly important in the case of the "Soviet Day of Shame," the 21st of August, marking the sixteenth anniversary of the Soviet invasion of Czechoslovakia. The importance lies in the fact that the Soviet Union crushed not an enemy, not an opponent, but another friendly communist regime simply because this regime tried to rid itself of brutality and hoped to invest socialism with a "human face". As in the case of the massacre of the Korean airliner, the Soviet Union has revealed its consistent true nature. This should not be forgotten.

We therefore implore you to remind the world of the real character of this foe of liberty on the floor of Congress and to insert in the Congressional Record a commemoration of the invasion of Czechoslovakia as a warning to be heeded.

We thank you for this service to the cause of democracy and freedom.

Czechoslovak National Council of America
Dr. Leopold Rozbořil, President

Dary in Memoriam

Jaromír Zástěra - věnují Dr. a Mrs. František Lukeš, IL	\$100.00
Jaromír Zástěra - věnují Karel a Olga Kříž, IL	20.00
K uctění památky rodičů Josefa a Anny Procházkové věnuje Anna Faltusová, Wash., D.C.	1200.00

Dary na činnost ČSNRA

Raymond C. Veytruba, FL	\$ 10.00
Mrs. Marie Stoeff Volland, FL	5.00
Mr. J. Trojak - NAŠINEC, South Africa	19.00
E. L. Schoeniger, MD, OH	82.00
Igor K. Nábělek, TN	5.00
Jaroslav Kozel, Ceylon	14.00
Jiřina Kubánková, Canada	4.00
Dr. Rudolf Misurec, IL	6.00
Jaroslav Rek, WI	14.00
Josef Škvorecký, Canada	7.00
Elizabeth Morec, FL	5.00
Maria Vohryška, OH	29.00
Mr. & Mrs. Ruben Weltsch, NY	16.00
Mr. Karel Lipa, MI	9.00
Mr. Karel Vojta, IL	9.00
Mr. Gary Zárbynický, VA	12.00

Členské příspěvky odboček

Odbočka San Diego, CA	\$150.00
Odbočka Oregon, OR	24.00
Slovak Gymnastic Union Sokol USA, NJ	120.00
National Alliance of Czech Catholics, IL	120.00
Odbočka Colorado, CO	48.00

V rámci nálepkové akce ČSNRA darovali

Dr. & Mrs. Otakar Horna, MD	\$ 20.00
-----------------------------	----------

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe jest připravená poskytnouti Vám
nejvýhodnější druhy životních pojištění plně
zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný
starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CSA FRATERNAL LIFE

(Formerly Czechoslovak Society of America)

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

